

BIULETYN

www.swietajadwiga.diecezja.pl

tygodnik informacyjny parafii św. Jadwigi Królowej w Krakowie Krowdrzy

Refleksja ewangeliczna na niedzielę /Łk 4,1–13/

Św. Łukasz pisze: *Pełen Ducha Świętego, powrócił Jezus znad Jordanu i przebywał w Duchu na pustyni (...). Nic w owe dni nie jadł, a po ich upływie odczuł głód. I właśnie ten głód Chrystusa stanowi okazję do pierwszej pokusy, którą Jezus dopuścił. Jest rzeczą bardzo ważną, aby zastanowić się nad faktem, że Jezus przyjmuje kuszenie. Ten, który na brzegu Jordanu stanął w jednym szeregu z grzesznikami przyjmującymi chrzest, na pustyni potwierdza, że pragnie wyzwolić człowieka od grzechu, nawiązując głęboką solidarność z grzesznym człowiekiem. Jezus dlatego przyjmuje doświadczenie kuszenia.*

Diabeł kusząc Jezusa najpierw nawiązuje do pożywności ciała. Korzystając z wyczerpania postem, szatan podsuwa Jezusowi następującą myśl: *Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz temu kamieniowi, żeby stał się chlebem – oczywiście w tym celu, abyś mógł zaspokoić swój głód.* Chodzi tutaj o potrzebę naturalną. Jednakże szatan nadaje tej naturalnej potrzebie pokarmu charakter pokusy.

Po pierwszej nieudanej próbie skuszenia Jezusa diabeł wyprawdza Jezusa w górę, aby pokazać Mu w jednej chwili wszystkie królestwa świata. W tej propozycji kryje się łatwość władzy i taniego autorytetu. Z tym jest związany jednak warunek polegający na tym, że Jezus ma upaść i oddać pokłon diabłu. Taki warunek Jezus kategorycznie odrzuca nie wchodząc z diabłem w żaden kompromis. Jezus mówi: *Napisane jest: Panu, Bogu swemu, będziesz oddawał pokłon i Jemu samemu służyć będziesz.* Jezus ponownie przytacza słowa z 6. rozdziału Księgi Powtórzonego Prawa, które występują w bezpośrednim kontekście głównego wyznania wiary Izraela zwanego Shema Izrael. Jezus przez całkowite posłuszeństwo woli Ojca realizuje swoim życiem cytowane przez siebie słowa.

Diabeł prowadzi Jezusa do Jerozolimy. Stawia Go na narożniku świątyni, mówiąc: *Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się stąd w dół! Jest bowiem napisane: Aniołom swoim rozkaże o Tobie, żeby Cię strzegli, i na rękach nosić Cię będą, byś przypadkiem nie uraził swojej nogi o kamień.* Szatan, aby skusić Jezusa do ulegnięcia powołuje się na słowa z Psalmu 91 (90) i ubiera swoją pokusę w pozory bezgranicznego zaufania Bożej Opatrzności, podparte chęcią szukania rozgłosu wśród ludzi: *Patrzenie, oto rzucił się z wysokości narożnika świątyni i nic mu się nie stało!... Pułapka diabła jest aż nazbyt widoczna. Szatan, pokonany już dwukrotnie za pomocą Pisma Świętego, sam próbuje nim się posłużyć, ale otrzymuje odpowiedź niepodważalną: *Powiedziano: nie będziesz wystawiał na próbę Pana Boga swego.**

Zauważ, że szatan zaczyna kusić Jezusa w chwili Jego fizycznego kryzysu, gdy poczuł głód. Czy nie przeżywam obecnie jakiegoś kryzysu? Czy nie mam ochoty się poddać? Pamiętaj też, że serce człowieka nie znosi pustki. Jeżeli nie ma w nim Boga, dobra i miłości, to zapanuje w nim zło. Taki właśnie błąd popełnia dzisiaj wielu ludzi. Zaniedbują pogłębianie swojej wiary, a w zamian szukają namiastek. Tym samym uchylają drzwi swego serca dla złego ducha.

ks. Łukasz Kołodziej
za: santeos.pl

+Veni Sancte Spiritus!

Przed nami Wielki Post. W środę popielcową kapłan posypie na nasze czoło nieco popiołu, wypowie słowa *Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię albo Pamiętaj, że prochem jesteś i w proch się obrócisz.*

Co ten znak ma wyrazić? Poważne zatrzymanie się na fakcie przemijania. Z prochu powstałem, w proch się obrócę. Moje życie doczesne przeminie. Ale życie jest ruchem ku wieczności, stąd wspomniane słowa mają mi przypomnieć, że jestem wędrowcem w drodze do nieba, a moje istnienie jest drogą do świętości. Rozumiem przez nią radowanie się przebywaniem z Bogiem jako Ojcem, Synem i Duchem Świętym, gdy będę

Popielec – Julian Fałat

Go widział twarzą z twarzą.

Tego dnia ograniczymy swoje posiłki do trzech, w tym jeden do sytości, odmawiając sobie pokarmu mięsnego. Dotyczy to wszystkich z wyjątkiem osób, które ukończyły 60. rok życia oraz tych, które nie osiągnęły 18. roku życia.

Dlaczego tak mocny postny akcent tego nowego czasu? Aby stanowczo zaznaczyć przed samym sobą, że czas na nowo przemyśleć, po co żyję, dla kogo żyję, na ile wędruję właściwą drogą, a jeśli się gubię, jakie kroki postawić, aby na właściwą drogę wrócić. Warto przy okazji zaznaczyć, że ze wstrzemięźliwości od mięsa zwolnione są osoby, które nie ukończyły 14. roku życia. Powinny jednak zastosować jakieś inne ograniczenie siebie, np. korzystanie z internetu czy telewizji, a w miejsce tego przeczytać ciekawą i mądrą książkę. Osoby, które z uzasadnionych przyczyn nie mogą zachować wstrzemięźliwości (np. korzystają z punktów zbiorowego żywienia, są w podróży), powinny podjąć w zamian inną formę pokuty. (Osoby zainteresowane tym zagadnieniem odsyłamy do Kodeksu Prawa Kanonicznego (kan. 1249-1253) oraz do nowelizacji IV przykazania kościelnego (Uchwała nr 15/364/2014 Konferencji Episkopatu Polski z dnia 13 marca 2014 r.).

Jaki jest sens i cel Wielkiego Postu?

Od środy popielcowej do Wigilii Paschalnej mamy jednoczyć się z tajemnicą Jezusa na pustyni, który przeżył tam kuszenie (Katechizm Kościoła Katolickiego nr 540). W Nim jest nasze zbawienie i nie ma innego człowieka, w którym byłoby ocalenie i wolność od śmierci do życia wiecznego. Było w historii świata wielu obywateli szczęścia doczesnego, budowniczych rzekomo lepszego świata, wszyscy jednak mimo niekiedy szczyrych choć błędnych intencji nie przynieśli ludziom zwycięstwa nad śmiercią i złem w swoim sercu. Jezus z Nazaretu był historycznym prawdziwym człowiekiem, ale okazał się równocześnie prawdziwym Bogiem, gdy powstał z martwych i objawiał się wielu ludziom po swym zmartwychwstaniu.

dokończenie na str. 3

PONIEDZIAŁEK 07.03

06:30 Za Parafian

07:00 + Maria Firczyk – msza gregoriańska

07:00 + Lucyna Szczepara (od Radosława i Urszuli Wieczorek)

08:00 + Genowefa Bujas (od Heleny i Adama Bujas)

18:30 + Kazimierz Rachwaniec – 1. rocznica śmierci

18:30 + Emil i Stanisława Rychliccy, + Maria i Ludwik Dacyl oraz zmarli z rodzin Rychlickich i Dacyl

WTOREK 08.03

06:30 + Krystyna Nowak

06:30 + Stanisława Nawrocka (od Krystyny Chmiel)

07:00 O Boże błogosławieństwo dla Beaty w dniu imienin, o dary Ducha Świętego, zdrowie

08:00 + Maria Firczyk – msza gregoriańska

18:30 Dziękczynna z prośbą o Boże błogosławieństwo, potrzebne łaski dla Tomasza w 60. rocznicę urodzin

18:30 Dziękczynna z prośbą o Boże błogosławieństwo dla rodziny Zofii i + Eugeniusza

ŚRODA 09.03

06:30 + Kazimiera Bodziony – 2. rocznica śmierci (od męża i synów)

06:30 + Helena i Marek Kasprzyccy (od rodziny Wójtowiczów)

07:00 + Zofia Wachowicz (od koleżanek z pracy)

07:00 + Izabella i Marian Chronowscy, zmarli z rodziny i dusze w czyśćcu cierpiące

08:00 + Maria Firczyk – msza gregoriańska

18:30 Zbiorowa w intencjach Nowenny do MBNP

CZWARTEK 10.03

06:30 + Andrzej Poręba (od Stanisława Legutko z Limanowej)

07:00 O zdrowie i potrzebne łaski dla Sabiny

08:00 + Halina Żelazny w 6. rocznicę śmierci

18:30 + Maria Firczyk – msza gregoriańska

18:30 + Maria Pasyk (od Alicji i Stanisława Młynarczyk z Zamieścia)

PIĄTEK 11.03

06:30 + Maria Firczyk – msza gregoriańska

06:30 + Stanisława Nawrocka (od Barbary Kaczmarczyk)

07:00 Dziękczynna w 60. urodziny

08:00 + Krystyna i Paweł Holiat (od rodziny)

18:30 + Jan Domagała (od córki Doroty z rodziną i wnuka Frania)

18:30 + Teresa Orłowska – 17. rocznica śmierci

18:30 + Maria, ++ jej rodzice + Anna, + Walenty

SOBOTA 12.03

06:30 + Lucyna Szczepara (od Krystyny Ślusarczyk z Niepołomic)

07:00 O zdrowie duszy i ciała dla Beaty i Marka, o Boże błogosławieństwo i potrzebne łaski dla nich

07:00 + Henryk Dłubak (od koleżanek z pracy)

08:00 Dziękczynna w 60. rocznicę urodzin Teresy Siemieniec (od Łukasza i Eweliny)

08:00 + Maria Firczyk – msza gregoriańska

08:00 + Genowefa Bujas (od rodziny Bury)

08:00 + Ewa Kosydar

18:30 + Wanda – 7. rocznica śmierci i Stefan Podkowiński

NIEDZIELA 13.03

06:30 Za Parafian

08:00 + Tadeusz Paciorek w 14. rocznicę śmierci oraz + Jan i Zofia Dziubek

09:30 O Boże błogosławieństwo, opiekę MB, zdrowie, potrzebne łaski dla Krystyny Rapacz w dniu imienin oraz dla rodziny Cyganków, Zębałów i Bubaków

10:00 + Bogusława Permus – 11. rocznica śmierci, mąż Tadeusz – 3. rocznica śmierci

11:00 + Maria, Stefan

12:30 + Tadeusz – 12. rocznica śmierci, Maria, Stanisław, Kazimierz Wygoda

12:30 + Janina, Stanisław Edward, Zofia, Helena

OGŁOSZENIA PARAFIALNE

- Solenizantom i Jubilatom tego tygodnia życzymy Bożego błogosławieństwa. Szczególnie wszystkim **Paniom** z okazji ich święta, które przypada we wtorek, składamy serdeczne życzenia.
- Zapraszamy na tradycyjne nabożeństwa wielkopostne. W piątki odprawiamy **drogi krzyżowe** o godz. 8:30, o 17:00 dla dzieci oraz o 17:45 i 20:00. W niedzielę zapraszamy na **Gorzkie Żale** z kazaniem pasyjnym o 16:00. Udział w tych nabożeństwach daje możliwość uzyskania odpustu zupełnego na zwykłych warunkach.
- We wtorek 8 marca zapraszamy na nabożeństwo ku czci **naszej patronki św. Jadwigi Królowej** o godz. 18:00. Głównym motywem tej comiesięcznej modlitwy jest troska o powołania. Odczytujemy również prośby indywidualne zapisane na kartkach, które przez cały miesiąc można wrzucać do skrzynki przy figurze św. Jadwigi, a na koniec udzielane jest indywidualne błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem. Serdecznie zapraszamy.
- W ciągłej modlitwie **wspieramy naród ukraiński**, który zmagają się z tragedią wojny i broni swojej Ojczyzny. Pragniemy pomagać cierpiącym i uciekinierom oraz modlić się za tych, którzy zginęli. Wraz ze wspólnotą Chrystus na Krowodrzy zapraszamy do kaplicy Matki Bożej codziennie o godz. 20:00 na różaniec w intencji pokoju.
- Przypominamy, że w naszym kościele, w pobliżu wejścia do zakrystii, przy figurze św. Antoniego, stoi skarbona, do której można składać dobrowolne datki na **pomoc ofiarom wojny**. Są one przekazywane do Caritas Polska. W zakrystii można również zapisać się i zgłosić chęć przyjęcia uciekinierów z Ukrainy, a także jest możliwość przekazania darów rzeczowych lub zaangażowania się w wolontariat. Namiary na takie osoby kierowane są do Caritas, która koordynuje tę pomoc.
- Również w naszej parafii odpowiednio przygotowani studenci udzielają uchodźcom z Ukrainy porad dotyczących procedur w Wydziale Spraw Cudzoziemców, a także z zakresu Prawa Pracy. **Porady prawne** są udzielane w soboty i w niedziele w godzinach od 15:00 do 19:00 w pomieszczeniu obok kancelarii parafialnej, wejście od ul. Wybickiego.
- Działająca przy naszej parafii **światlica Przystań** również włącza się w pomoc dla ofiar wojny. Jeśli w pobliżu zamieszkają dzieci z Ukrainy, to zapraszamy je do uczestniczenia w zajęciach świetlicy od poniedziałku do czwartku w godzinach od 16:00 do 19:00, aby integrować się z polskimi dziećmi i pożytecznie spędzić czas.
- Dzisiaj Zespół Charytatywny zbiera datki na **kuchnię św. Jadwigi** dla ubogich. Bóg zapłać za dar serca.
- Jeśli pojawi się potrzeba pomocy żywnościowej osobom, które przybywają z Ukrainy i będą mieszkać w pobliżu, to nasza **kuchnia św. Jadwigi** dla ubogich w miarę swoich możliwości może wydawać więcej posiłków, by nakarmić uchodźców. Prosimy zgłaszać takie sytuacje bezpośrednio w kuchni.
- Ksiądz Arcybiskup Marek Jędraszewski również w tym roku, w czasie Wielkiego Postu, zaprasza wiernych Archidiecezji Krakowskiej do codziennego pielgrzymowania do **kościół stacyjnych**. Jest to okazja do udziału w wieczornej Eucharystii pod przewodnictwem biskupa w różnych świątyniach naszego miasta. Spotkanie modlitewne w naszym kościele zostało wyznaczone na wtorek 5 kwietnia.

17:00 + Władysław Chorwat – 11. rocznica śmierci, Helena, Walenty Żołnierek

18:30 + Maria Firczyk – msza gregoriańska

20:30 + Krystyna Madej

+Veni Sancte Spiritus!

dokończenie ze str. 1

Tajemnica Wielkiej Nocy jest kresem Wielkiego Postu, czyli światłem rzuconym na ciemności trudów, wyrzeczeń, cierpienia, jakie przeżył Chrystus Pan. To światło oświetla także naszą chwilami bolesną drogę wierności Bogu. Kościół ujmuje to w katechizmowym stwierdzeniu wskazując na paschalne zwycięstwo Jezusa nad śmiercią jako źródło nowego życia:

1169 *Dlatego Wielkanoc nie jest po prostu jednym ze świąt, ale jest „Świętem świąt”, „Uroczystością uroczystości”, tak jak Eucharystia jest Sakramentem sakramentów (Wielkim Sakramentem). Św. Atanazy nazywa Wielkanoc Wielką Niedzielą, podobnie jak nie tylko na Wschodzie poprzedzając ją tydzień nazywany jest Wielkim Tygodniem. Tajemnica Zmartwychwstania, w której Chrystus unicestwił śmierć, przenika swoją potężną mocą nasz stary czas, aż wszystko zostanie Mu poddane.*

Chodzi o to, aby w świecie, w którym żyjemy dość szybko (czasami zdecydowanie za szybko) w swoim sercu wygospodarzyć i uporządkować przestrzeń spotkania z Bogiem. Ci, którzy czytają ten tekst nie mają z tym wielkiego problemu, gdyż codziennie się modlą, oglądają nabożeństwa w telewizji, słuchają słowa Bożego albo w Radio Maryja, albo w innym dobrym narzędziu komunikacji katolickiej. Chodzi jednak o to, aby zatrzymać się i pomyśleć nad moim naśladowaniem Chrystusa: jak kochać Go bardziej, jak powierzać Mu wszystkie obawy, zmartwienia, niepewność, jak zawierzać Mu trudne relacje i męczące więzi rodzinne czy sąsiedzkie. Przeżywanie tego czasu ma się wyrazić staraniem o głębszą i prostszą (ufną) modlitwę, podjętym ograniczeniem dla swoich przyjemności ofiarowanym w jakiejś intencji, jak również uczynkami miłości bliźniego.

Bardzo dawno temu na sens tego czasu zwrócił uwagę św. Leon Wielki, papież: „Niech zatem wierzący badają swoje sumienie i poddają rzetelnemu osądowi nawet najskrytsze poruszenia swego serca, a jeśliby we wnętrzu swojej duszy odnaleźli coś z owoców miłości, niech nie wątpią, że mają w sobie Boga. Żeby zaś z dnia na dzień otwierali się szerzej na przyjęcie tak wielkiego Gościa, niech pełnią wytrwale i w coraz większym zakresie uczynki miłosierdzia (...)”

Dlatego, najmilszy, chociaż dla praktykowania cnoty miłości każdy czas jest odpowiedni, to jednak obecne dni zachęcają nas do tego w sposób szczególny. Bo jeśli chcemy obchodzić Paschę Pana uświęceni na duszy i ciele, to musimy zabiegać przede wszystkim o ten dar łaski, który zawiera w sobie zbiór wszystkich cnót i zakrywa mnóstwo grzechów.

Mając więc świętować tę wyższą ponad wszystko tajemnicę, w której krew Jezusa Chrystusa zmyła nasze nieprawości, przygotujmy najpierw ofiary miłosierdzia. To samo bowiem, czym nas obdarowała dobroć Boża, my winniśmy świadczyć tym, którzy wobec nas zawinili”.

Wielki Post jest po to, abyśmy uczyli się dojrzałej kochać Boga i ludzi.

ks. Mirosław Czapla

Czy istniał kult św. Jadwigi królowej na Litwie w dobie nowożytnej?

Fragment referatu dr. Tomasza Graffa, *Czy istniał kult św. Jadwigi królowej na Litwie w dobie nowożytnej?* [w:] *Św. Jadwiga Królowa a chrystianizacja Litwy, Kraków 2010.*

Co znamienne, nawet współcześni litewscy historycy nie informują o kulcie Jadwigi królowej na Litwie w interesującym nas czasie. (...) W tym miejscu naszych rozważań warto zadać pytanie: czy jednak, jak wynika z ustaleń litewskiej historiografii, kult Jadwigi, a przynajmniej świadectwa czci, rzeczywiście w ogóle nie występowały na Litwie w okresie nowożytnym? Można mieć wszak wiele wątpliwości, zwłaszcza w kontekście naszych wcześniejszych rozważań dotyczących ciągłości kultu królowej Jadwigi, jak i stałej obecności obrazu świętej bądź świątobliwej królowej w literaturze staropolskiej. (...)

Chrzest Litwy – Władysław Ciesielski

Odnosi się to choćby do twórczości nie wspomnianego przez nas do tej pory piewcy historii Litwy, kanonika żmudzkiego Macieja Strykowski. Ten ubogi szlachcic z województwa sieradzkiego, były student krakowski, uczestnik poselstwa do Turcji i człowiek mający mecenasów wśród możnych rodów litewskich, niejednokrotnie wspominał królową Jadwigę. Można wnosić, że jego przekaz dziejów Litwy, inspirowany tradycją polską, odpowiadał nie tylko zapotrzebowaniu miejscowych, częściowo spolonizowanych litewskich elit, ale był przez nie również akceptowany. Kronikarz dedykował swoje dzieło nie tylko królowi Stefanowi Batoremu, ale m.in. wspomnianemu już wyżej biskupowi wileńskiemu Jerzemu Radziwiłłowi, w którego otoczeniu, jak wiemy, działał opiewający cnoty Jadwigi Mylius. Strykowski, pisząc *Kronikę polską, litewską, żmudzką i wszytkiej Rusi*, co prawda wiele zaczerpnął od Długosza, również w opisie faktów z życia Jadwigi, jednak nie zmienia to faktu, że gdyby fragmenty dotyczące pobożności królowej wydawały mu się nieprawdziwe, to by je zapewne usunął lub znacznie zmienił.

dokończenie na str. 4

BIULETYN DUSZPASTERSKI
bezpłatny tygodnik parafialny

REDAKCJA BIULETYNU
Ks. M. Hajdyła, K. Herej-Szymańska,
A. Gorczyca, M. Kot-Panek,
M. Szymańska
teksty: D. Bidzińska, I. Korohoda,
D. Kotas, Ł. Kwiecień
dział reklam: D. Kotas

Parafia nie odpowiada za treść publikowanych reklam

PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
pw. Św. Jadwigi Królowej
ul. Łokietka 60, 31-334 Kraków
tel.: +48 12 637 14 15
fax: 638 71 52
konto: 49 1020 2906 0000 1702 0086 1682

e-mail: swietajadwiga@diecezja.pl
www.swietajadwiga.diecezja.pl

PORZĄDEK MSZY ŚWIĘTYCH
dni zwykle: 6:30, 7:00, 8:00, 18:30
nd. i święta: 6:30, 8:00, 9:30, 10:00,
11:00, 12:30, 17:00, 18:30, 20:30

DUSZPASTERZE
proboszcz: ks. Marek Hajdyła
wikariusze: ks. Jacek Kuczmier,
ks. Dariusz Burda, ks. Norbert Sarota
rezydenci: ks. Prałat Jan Dziasek,
ks. Dariusz Oko, ks. Stanisław Molendys,
ks. Mirosław Czapla, ks. Włodzimierz Sywak

KANCELARIA PARAFIALNA
pn.-sob.: 10:00-11:00
pn., wt., czw.: 16:00-18:00
nd. i święta: kancelaria nieczynna

Czy istniał kult św. Jadwigi królowej na Litwie w dobie nowożytnej?

dokończenie ze str. 3

Widocznie były one zatem zgodne z powszechną opinią, panującą również wśród wykształconych elit Litwy, co wpisuje się w konwencję przedstawienia Jadwigi także przez wymienionych wyżej twórców literatury staropolskiej. (...) Wydaje się zatem, że *Kronika* zmarłego w 1593 roku Strykowskiemu, miłośnika historii Litwy, który nawet z własnej inicjatywy nauczył się języka litewskiego – jest wyraźnym śladem żywej pamięci o pobożnej i świętobliwej władczyni nie tylko wśród polskich elit, ale również wyraźnym dowodem jednej z prób przeszczerpienia owej pamięci na grunt litewski.

Mimo krytycznego stosunku, wiele informacji zaczerpnął od Strykowskiemu litewski historyk, jezuita, urodzony w Kownie Wojciech Wijuk Kojałowicz. Należał on do elity intelektualnej Wielkiego Księstwa Litewskiego, sprawował m.in. urząd rektora Uniwersytetu Wileńskiego. Był autorem *Historiae Lithuaniae* doprowadzonej do momentu śmierci ostatniego z Jagiellonów Zygmunta Augusta. Jej dwie części zostały wydane w 1650 i 1669 roku. Co ważne, właściwie to on jako pierwszy umożliwił zapoznanie się z historią Litwy szerszej opinii europejskiej. Również u niego znajdujemy powtarzane w innych dziełach historiograficznych standardowe wiadomości dotyczące życia królowej Jadwigi. Kojałowicz zamieścił m.in. opowiadanie o jej związku z Wilhelmem Habsburgiem. Idąc za Długoszem, opisał, jak doszło do zerwania, zaznaczając, że Jadwiga, kierując się pobożnością, zrezygnowała z miłości Austriaka, aby doprowadzić do chrystianizacji narodów zamieszkujących Litwę. Powtórzono także historijkę z Dymitrem z Goraja w roli głównej, który miał młodej królowej wyperswadować związek z Habsburgiem. Sama wyprawa, której efektem miał być chrzest Litwy, odbyła się oczywiście z udziałem Jadwigi, która hojnie uposażyła miejscowe kościoły i przyczyniła się do awansu Andrzeja, pierwszego biskupa wileńskiego. Kojałowicz wspominał ponadto, iż Jadwiga była arbitrem pomiędzy Witoldem a Skirgiełłą. Natomiast w innej części swojego dzieła kronikarz zwrócił uwagę, że królowa zmarła wydawszy na świat córkę, a jej śmierć była wielkim nieszczęściem. Przy tej okazji zaznaczył, że była fundatorką bursy dla litewskich studentów w Pradze i przez całe życie dbała o studium młodzieży. Kojałowicz przypisał Jadwidze także fundację krakowskiej wszechnicy. Co warte podkreślenia, historyk litewski nie użył przy tej okazji w odniesieniu do królowej takich określeń, jak np. *sancta*, *beata* czy *diva*. Tym niemniej niewiele nas zaskakuje w tym obrazie, mimo wielu luk zawiera on bowiem ważne elementy biografii Andegawenki, co jest szczególnie istotne, gdyż stale powtarzany schemat świadczy tylko o jego ugruntowaniu w powszechnej świadomości. Ten sam Kojałowicz napisał też dzieło *Miscellanea rerum*, wydane w Wilnie w 1650 roku. Ma ono dla nas ogromne znaczenie, gdyż pozwala szukać odpowiedzi na zadane w tytule referatu pytanie. Autor dedykował tę książkę biskupowi wileńskiemu Jerzemu Tyszkiewiczowi, zatem człowiekowi bez-

pośrednio zainteresowanemu kultem świętych na terenie diecezji, już przez sam charakter sprawowanej przez niego funkcji. Kojałowicz umieścił w tym dziełku biogramy świętych (np. św. Kazimierza) i błogosławionych patronów Litwy, nawet jeśli nie byli oficjalnie uznani przez Stolicę Apostolską. Zamieścił też biogramy tych ludzi, których życie można uznać za świętobliwe. Znajdziemy tutaj także opis świątyń znanych jako miejsce kultu i cieszących się czcią ludu litewskiego obrazów. Niestety, nigdzie nie napotykamy na osobę królowej Jadwigi, choć Kojałowicz wymienia wśród osób żyjących u schyłku średniowiecza m.in. z tytułem błogosławionego księcia Michała Giedroycia czy świętobliwego kardynała Izzydora, krzewiciela unii florenckiej. W tym dziele zasługę chrystianizacji Litwinów, a ponadto powstanie i dotacje na rzecz miejscowego Kościoła przypisuje wyłącznie Jagielle, nie wspominając, tak jak to zrobił w swojej *Historii Litwy*, o wspólnej wyprawie małżonków na ziemię Wielkiego Księstwa. Jadwiga jest tu wymieniona tylko raz (z tytułem królowej Polski) przy króciutkiej notce biograficznej pierwszego biskupa wileńskiego Andrzeja. Wydaje się zatem, że dzieło Kojałowicza *Miscellanea rerum* jest ważkim dowodem potwierdzającym ustalenia litewskiej nauki. Możemy zatem przychylić się do tezy mówiącej, że nie było na Litwie w owym czasie publicznego kultu Jadwigi. Z drugiej strony ten sam Kojałowicz w swojej *Historii Litwy*, jak już wspomnieliśmy, potwierdza cześć i szacunek, jakie żywiono w stosunku do królowej. (...).

Jak już wyżej wspomnieliśmy, kult, przynajmniej o charakterze publicznym, należy w świetle dostępnych źródeł raczej wykluczyć. Mimo tej konstatacji można jednak bez większego ryzyka stwierdzić, że na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego, w niektórych kręgach intelektualnych i wśród członków elity władzy pielęgnowano pamięć o królowej jako pobożnej, świętobliwej, a nawet świętej władczyni, duchowej patronce chrystianizacji Litwy.

Wyboru dokonała D.B.

Dobre słowo

Krzyż znaczy: miłość nie zna granic – rozpocznij od najbliższych.

św. Jan Paweł II

Prośmy o Miłosierdzie Boże dla naszych parafian, którzy w ostatnim czasie odeszli do wieczności. Są to śp.: **Jacek Pancerz** (l. 65) z ul. Stachewicza 19 oraz **Edward Gryszka** (l. 95) z ul. Rusznikarskiej 14A.

Dobry Jezu, a nasz Panie, daj im wieczne spoczywanie.

KALENDARZ LITURGICZNY TYGODNIA:

PONIEDZIAŁEK 07.03

Kpł 19,1–2.11–18; Ps 19;
Mt 25,31–46

WTOREK 08.03

Iz 55,10–11; Ps 34;
Mt 6,7–15

ŚRODA 09.03

Jon 3,1–10; Ps 51;
Łk 11,29–32

CZWARTEK 10.03

Est (Wlg) 14,1.3–5.12–14;
Ps 138; Mt 7,7–12

PIĄTEK 11.03

Ez 18,21–28; Ps 130;
Mt 5,20–26

SOBOTA 12.03

Pwt 26,16–19; Ps 119;
Mt 5,43–48

NIEDZIELA 13.03

Rdz 15,5–12.17–18; Ps 27;
Flp 3,17–4,1; Łk 9,28b–36

REKLAMA na pokrycie kosztów druku

DRUKARNIA
Paor
ul. Wybickiego 46, 31-302 Kraków
tel. 012 636 28 13, tel./fax. 637 72 92
e-mail: paor@paor.pl www.paor.pl

OFFSET, SITODRUK, DRUK CYFROWY, SZTANCOWANIE, LAKIEROWANIE UV, ZŁOCENIE

drukujemy: książki, broszury, ulotki, plakaty, wizytówki,
papiery firmowe, teczki, naklejki, etykiety, opakowania